

Wyniki finansowe ubezpieczycieli w I półroczu 2003 r.

Sektor ubezpieczeń¹ w I półroczu 2003 r. zanotował poprawę wyników finansowych w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. Wynik finansowy brutto ubezpieczycieli na życie (dział I) wzrósł o 57,9%, a wynik finansowy netto o 58,5%. U ubezpieczycieli majątkowych (dział II) zaobserwowano niewielki spadek wyniku finansowego - odpowiednio o 1,6% i 2,0%.

Ubezpieczyciele łącznie uzyskali lepsze wskaźniki rentowności brutto i netto. W dziale ubezpieczeń na życie wskaźniki te uległy wyraźnej poprawie, natomiast pogorszenie wskaźników wystąpiło w dziale ubezpieczeń majątkowych.

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeniowych według stanu na dzień 30 czerwca br. wyniosła 62,3 mld zł i wzrosła o 8,3% w stosunku do stanu na dzień 1 stycznia br. Aktywa ubezpieczycieli na życie wyniosły 35,9 mld zł (wzrost o 8,3%), a w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych 26,4 mld zł (wzrost o 8,2%). W strukturze aktywów największą pozycję (79,8%) stanowiły **lokaty**. W zakładach ubezpieczeń na życie lokaty stanowiły 80,8% sumy aktywów, natomiast w zakładach ubezpieczeń majątkowych 78,5%.

W strukturze pasywów ubezpieczycieli ogółem największy udział miały **rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe**, stanowiące 77,3% ogólnej wartości pasywów całego sektora ubezpieczeń. W dziale I udział rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyniósł 81,9% (82,3% przed rokiem), a w dziale II - 70,9% (71,9%).

Kapitały własne na koniec czerwca 2003 r. wyniosły 11,7 mld zł i wzrosły o 8,1% w stosunku do stanu z 1 stycznia br. (w zakładach ubezpieczeń na życie o 8,1%, a majątkowych o 8,0%). Kapitały własne ubezpieczycieli stanowiły 18,8% wartości pasywów (przed rokiem 19,1%). Kapitał podstawowy stanowił 36,0% kapitałów własnych, przy czym w 74,1% należał on do udziałowców zagranicznych.

Składka przypisana brutto zebrana przez ubezpieczycieli ogółem w I półroczu br. wyniosła 12,7 mld zł i w porównaniu z I półroczem ub. roku wzrosła o 5,5%. Składka ta w dziale prowadzącym ubezpieczenia na życie wzrosła o 9,9%, natomiast w dziale prowadzącym ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe o 2,4%. W strukturze przypisu składki brutto sektora ubezpieczeń ogółem 42,1% stanowiła składka zakładów ubezpieczeń na życie (w poprzednim roku 40,3%), a 57,9% składka zakładów prowadzących ubezpieczenia majątkowe (rok wcześniej 59,7%).

Składka zarobiona na udziale własnym (pomniejszona o udział reasekuratorów w składce brutto i po uwzględnieniu zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe oraz udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek) wyniosła 10,6 mld zł (wzrost w skali roku o 10,7%). W dziale I wzrosła ona o 9,4%, a w dziale II o 12,0%. Składka ta stanowiła 83,5% składki przypisanej brutto (przed rokiem 79,6%).

Wartość odszkodowań i świadczeń brutto wypłaconych ogółem w okresie styczeń - czerwiec br. wyniosła 6,4 mld zł i wzrosła o 4,8% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku (w dziale ubezpieczeń na życie wzrost o 16,3%, a w dziale ubezpieczeń majątkowych - spadek o 1,9%).

¹ Niniejszą informację opracowano na podstawie danych Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

Odszkodowania i świadczenia na udziale własnym (po zmniejszeniu o udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych i uwzględnieniu zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia) wyniosły 6,2 mld zł, tj. o 8,6% więcej niż przed rokiem. W ubezpieczeniach na życie wyniosły one 2,6 mld zł (wzrost o 17,0%), a w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych 3,5 mld zł (wzrost o 3,1%).

Wynik techniczny² wykazany przez ogół ubezpieczycieli w I półroczu br. wyniósł 833,0 mln zł wobec 524,4 mln zł przed rokiem. W ubezpieczeniach na życie wynik techniczny wyniósł 669,5 mln zł, a w ubezpieczeniach majątkowych 163,5 mln zł (przed rokiem odpowiednio 383,4 mln zł i 141,0 mln zł). Na wynik ten złożył się zysk techniczny wykazany przez 16 ubezpieczycieli (7 w ubezpieczeniach na życie i 9 w ubezpieczeniach majątkowych) oraz strata techniczna wykazana przez 58 ubezpieczycieli (odpowiednio 29 i 29).

Wynik finansowy netto wykazany przez ogół ubezpieczycieli wyniósł 1044,2 mln zł i zwiększył się w skali roku o 22,2%. W zakładach ubezpieczeń na życie wzrósł o 199,9 mln zł, tj. o 58,5% i wyniósł 541,4 mln zł, a w zakładach ubezpieczeń majątkowych zmniejszył się o 10,3 mln zł, tj. o 2,0% i wyniósł 502,8 mln zł.

Koszty działalności ubezpieczeniowej ubezpieczycieli ogółem wyniosły 2,8 mln zł (wzrost o 11,8%). Największy wpływ na wzrost tych kosztów miało zwiększenie kosztów akwizycji o 40,6% w porównaniu do I półrocza ub. roku. Koszty administracyjne uległy natomiast redukcji o 8,3%, tj. o 137,9 mln zł. Ubezpieczyciele na życie zmniejszyli koszty administracyjne o 20,7%, natomiast ubezpieczyciele majątkowi zwiększyli o 1,7%.

Wskaźnik szkodowości brutto całego sektora ubezpieczeń wyniósł 57,1%, wobec 59,7% przed rokiem, w dziale ubezpieczeń na życie wskaźnik ten pogorszył się o 3,4 pkt i wyniósł 50,7%, natomiast w dziale ubezpieczeń majątkowych poprawił się o 7,4 pkt i wyniósł 62,2%.

Zmniejszyła się **liczba polis** ubezpieczeniowych zawieranych przez rolników: obowiązkowych o 2,3% (OC rolników o 37,6 tys. i budynków w gospodarstwach rolnych o 32,4 tys.) oraz dobrowolnych o 8,9% (upraw rolnych o 2,5 tys. i zwierząt gospodarskich o 4,0 tys.).

Liczba polis komunikacyjnych obowiązkowych OC zmniejszyła się o 0,2% (spadek o 17,7 tys.), a polis dobrowolnych AC zwiększyła się o 10,1% (wzrost o 211,3 tys.).

² Wynik techniczny - wynik z podstawowej działalności ubezpieczeniowej. Jest on ustalany na formularzu "Techniczny Rachunek Ubezpieczeń", z tym, że inny rachunek techniczny obowiązani są sporządzać ubezpieczyciele na życie, a inny pozostali. Różnica polega na zaliczeniu do "Technicznego Rachunku Ubezpieczeń na Życie" przychodów i kosztów z lokat środków funduszu ubezpieczeniowego.

Tabl. 1 **Zagregowany bilans - aktywa ubezpieczycieli na życie i ubezpieczycieli majątkowych**

poz.	Wyszczególnienie	na życie		majątkowi	
		01.01.2003	30.06.2003	01.01.2003	30.06.2003
		w mln zł			
A.	Wartości niematerialne i prawne	157,1	148,8	167,8	196,2
	1. Wartość firmy	50,8	49,0	5,0	10,9
	2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	106,3	99,8	162,8	185,2
B.	Lokaty	26899,9	29008,3	19153,9	20750,5
	I. Nieruchomości	142,1	143,3	159,7	163,2
	1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	85,4	85,6	57,2	56,9
	2. Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	56,7	57,7	71,6	80,8
	3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	-	-	30,9	25,4
	II. Lokaty w jednostkach powiązanych	1113,4	1123,1	1518,6	1552,2
	1. Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych	901,0	910,2	1355,8	1397,3
	2. Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	212,4	212,9	148,3	140,2
	3. Pozostałe lokaty	-	-	14,5	14,7
	III. Inne lokaty finansowe	25644,3	27741,8	17458,1	19007,2
	1. Udziały, akcje, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	1477,8	1596,1	1554,5	2034,0
	2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	23598,2	25373,7	14443,8	15494,3
	3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	0,1	0,1
	4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	11,8	2,2	25,9	17,3
	5. Pozostałe pożyczki	53,0	56,9	22,2	18,6
	6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	478,5	711,9	1411,6	1442,9
	7. Pozostałe lokaty	25,0	1,0	0,0	0,0
	IV. Depozyty u cedentów	-	-	17,4	28,0
C.	Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	4218,5	4890,3	-	-
D.	Należności	732,2	739,7	3062,8	3295,4
	I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	307,2	315,1	2144,1	2412,0
	1. Należności od ubezpieczających	294,2	294,7	1918,6	2189,3
	a. od jednostek powiazanych	0,9	0,8	1,3	4,0
	b. od pozostałych jednostek	293,3	293,9	1917,3	2185,3
	2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	10,3	17,7	94,2	90,5
	a. od jednostek powiazanych	1,1	-	7,5	7,0
	b. od pozostałych jednostek	9,2	17,7	86,7	83,5
	3. Inne należności	2,8	2,7	131,3	132,2
	a. od jednostek powiazanych	0,1	0,1	1,4	1,2
	b. od pozostałych jednostek	2,7	2,6	129,9	131,0
	II. Należności z tytułu reasekuracji	74,1	78,8	525,0	589,9
	1. od jednostek powiazanych	53,6	58,8	102,5	141,7
	2. od pozostałych jednostek	20,5	20,0	422,5	448,2
	III. Inne należności	350,8	345,8	393,7	293,4
	1. Należności od budżetu	29,7	1,9	148,9	5,2
	2. Pozostałe należności	321,1	343,9	244,7	288,2
	a. od jednostek powiazanych	209,3	237,2	77,1	91,9
	b. od pozostałych jednostek	111,8	106,6	167,6	196,3
E.	Inne składniki aktywów	527,3	512,7	1055,6	1120,3
	I. Rzeczowe składniki aktywów	382,0	347,7	829,8	809,5
	II. Środki pieniężne	142,2	160,9	215,2	300,2
	III. Pozostałe składniki aktywów	3,1	4,1	10,6	10,6
F.	Rozliczenia międzyokresowe	604,2	602,2	985,7	1060,4
	I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	42,9	53,9	162,7	182,1
	II. Aktywowane koszty akwizycji	474,9	458,1	649,0	691,5
	III. Zarachowane odsetki i czynsze	2,5	9,1	14,5	18,8
	IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	84,0	81,0	159,5	168,0
	AKTYWA RAZEM	33139,2	35902,0	24425,8	26422,8

Tabl. 2 **Zagregowany bilans - pasywa ubezpieczycieli na życie i ubezpieczycieli majątkowych**

Poz.	Wyszczególnienie	na życie		majątkowi	
		01.01.2003	30.06.2003	01.01.2003	30.06.2003
		w mln zł			
A.	Kapitał własny	4528,5	4896,0	6303,1	6809,4
	I. Kapitał podstawowy	2070,0	2170,7	2029,3	2038,4
	II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	41,3	42,9	0,1	0,0
	III. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-	-	0,1
	IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	2234,9	2930,5	3644,2	4460,5
	V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	54,3	34,2	482,5	521,6
	VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	526,5	622,9	70,5	78,4
	VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-315,9	-1360,8	76,7	-792,2
	VIII. Zysk (strata) netto	-	541,4	-	502,8
B.	Zobowiązania podporządkowane	-	5,0	-	-
C.	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	27257,3	29417,8	17566,2	18741,1
	I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	266,7	327,3	5981,5	6785,1
	II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	21584,2	22825,4	-	-
	III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	630,9	712,2	10292,0	10613,5
	IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	40,4	35,8	15,1	14,8
	V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	851,1	851,0
	VI. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	556,2	675,6	426,5	476,7
	VII. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	4178,8	4841,5	-	-
D.	Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	402,2	430,4	3560,9	3748,6
	I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	12,3	12,2	923,7	1087,0
	II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	236,9	255,7	-	-
	III. Udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	13,4	13,4	2631,7	2655,6
	IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	2,1	1,7	5,5	6,0
	V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych	-	-	-	-
	VI. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokat ponosi ubezpieczający	137,5	147,4	-	-
E.	Pozostałe rezerwy	651,9	750,6	908,4	1034,0
	I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	48,0	49,0	229,0	231,5
	II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	492,6	589,9	544,0	652,3
	III. Inne rezerwy	111,3	111,7	135,4	150,2
F.	Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	390,5	418,7	277,0	339,5
G.	Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	549,6	681,8	1734,6	2025,0
	I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	243,6	250,8	275,2	311,0
	1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	188,8	195,3	61,5	70,0
	a. wobec jednostek powiązanych	0,6	0,4	5,3	0,2
	b. wobec pozostałych jednostek	188,2	194,9	56,2	69,8
	2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	49,7	47,9	176,3	199,7
	a. wobec jednostek powiązanych	14,6	11,4	4,0	3,9
	b. wobec pozostałych jednostek	35,1	36,5	172,3	195,8
	3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	5,1	7,6	37,4	41,2
	a. wobec jednostek powiązanych	-	0,1	0,0	0,0
	b. wobec pozostałych jednostek	5,1	7,6	37,4	41,2
	II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	99,8	99,1	763,1	978,0
	1. wobec jednostek powiązanych	67,8	62,1	242,2	376,1
	2. wobec pozostałych jednostek	31,9	37,1	520,8	601,8
	III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	8,1	39,9	41,4
	1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	-	-	-	-
	2. pozostałe	-	8,1	39,9	41,4
	IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	2,2	1,1	120,0	120,0
	V. Inne zobowiązania	170,7	289,5	438,4	481,4
	1. Zobowiązania wobec budżetu	57,3	138,4	52,2	92,6
	2. Pozostałe zobowiązania	113,4	151,1	386,2	388,8
	a. wobec jednostek powiązanych	50,3	93,4	164,8	194,2
	b. wobec pozostałych jednostek	63,1	57,7	221,4	194,6
	VI. Fundusze specjalne	33,3	33,1	98,0	93,3
H.	Rozliczenia międzyokresowe	163,6	162,5	1197,4	1222,4
	1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	104,3	97,3	727,5	814,8
	2. Ujemna wartość firmy	1,8	1,2	-	-
	3. Przychody przyszłych okresów	57,5	64,0	469,9	407,6
	PASYWA RAZEM	33139,2	35902,0	24425,8	26422,8

Tabl. 3 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele ogółem**

Wyszczególnienie	I półr. 2002	I półr. 2003
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych oraz wynik techniczny ubezpieczeń na życie	524,5	833,0
Przychody z lokat	427,2	422,3
Przychody z lokat w nieruchomości	7,2	6,8
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	13,5	4,6
z udziałów i akcji	3,7	0,1
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	9,3	4,0
z pozostałych lokat	0,5	0,5
Przychody z innych lokat finansowych	160,3	142,5
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	3,8	5,6
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	113,8	114,0
z lokat terminowych w inwestycjach kredytowych	32,6	22,6
z pozostałych lokat	10,1	0,2
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	10,2	15,1
Wynik dodatni z realizacji lokat	236,0	253,3
Nie zrealizowane zyski z lokat	560,2	598,0
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	173,5	195,4
Koszty działalności lokacyjnej	118,8	118,7
Koszty utrzymania nieruchomości	5,0	3,9
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	4,2	8,2
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	16,7	30,8
Wynik ujemny z realizacji lokat	92,8	75,7
Nie zrealizowane straty na lokatach	40,9	163,9
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	88,3	134,3
Pozostałe przychody operacyjne	193,4	177,5
Pozostałe koszty operacyjne	339,4	224,8
Wynik z działalności operacyjnej	1291,4	1584,7
Zyski nadzwyczajne	0,4	0,3
Straty nadzwyczajne	0,2	0,1
Wynik finansowy brutto	1291,6	1584,9
Podatek dochodowy	436,8	539,5
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,2	1,2
Wynik finansowy netto	854,6	1044,2

Tabl. 4 Wyniki finansowe ubezpieczycieli ogółem oraz według działów I i II

Wyszczególnienie	ogółem		na życie		majątkowi	
	I półrocze 2002	I półrocze 2003	I półrocze 2002	I półrocze 2003	I półrocze 2002	I półrocze 2003
	w mln zł					
Wynik techniczny	524,5	833,0	383,5	669,5	141,0	163,5
Wynik z działalności operacyjnej	1291,4	1584,7	527,8	833,5	763,6	751,1
Wynik finansowy brutto	1291,6	1584,9	528,0	833,6	763,6	751,3
Obciążenie wyniku finansowego	437,0	540,7	186,6	292,3	250,5	248,4
Wynik finansowy netto	854,6	1044,2	341,4	541,4	513,1	502,8

Tabl. 5. Zagregowane wskaźniki ekonomiczne ubezpieczycieli

Wyszczególnienie	ogółem		na życie		majątkowi	
	I półr. 2002	I półr. 2003	I półr. 2002	I półr. 2003	I półr. 2002	I półr. 2003
	w %					
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ^a	10,1	11,7	7,7	12,0	12,8	11,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^b	6,7	7,7	5,0	7,8	8,6	7,6
Wskaźnik rentowności sprzedaży ^c	7,1	8,2	7,0	10,1	7,1	6,8
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych ^d	7,9	8,9	7,5	11,1	8,1	7,4
Wskaźnik rentowności operacyjnej ^e	2,2	2,5	1,6	2,3	3,1	2,8
Wskaźnik rentowności majątku ^f	1,5	1,7	1,0	1,5	2,1	1,9
Wskaźnik rentowności działalności technicznej ^g	5,5	7,9	8,1	12,9	2,9	3,0
Współczynnik szkodowości brutto ^h	59,7	57,1	47,3	50,7	69,6	62,2
Współczynnik szkodowości na udziale własnym ⁱ	59,3	58,2	47,7	51,0	70,6	65,0
Wskaźnik kosztów administracyjnych ^j	13,8	12,0	15,3	11,0	12,7	12,6
Wskaźnik kosztów akwizycji ^k	9,3	12,4	11,0	11,2	8,2	13,3

^a relacja wyniku finansowego brutto do przychodów^b relacja wyniku finansowego netto do przychodów^c relacja wyniku finansowego netto do składki przypisanej brutto^d relacja wyniku finansowego netto do wartości kapitałów własnych (Return of Equity ROE)^e relacja wyniku na działalności operacyjnej do wartości aktywów (Return on Assets ROA)^f relacja wyniku finansowego netto do wartości aktywów^g relacja wyniku technicznego do składki zarobionej na udziale własnym^h relacja sumy odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto oraz zmian stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto do składki zarobionej bruttoⁱ relacja odszkodowań i świadczeń do składki zarobionej na udziale własnym^j relacja kosztów administracyjnych do składki przypisanej brutto^k relacja kosztów akwizycji do składki przypisanej brutto

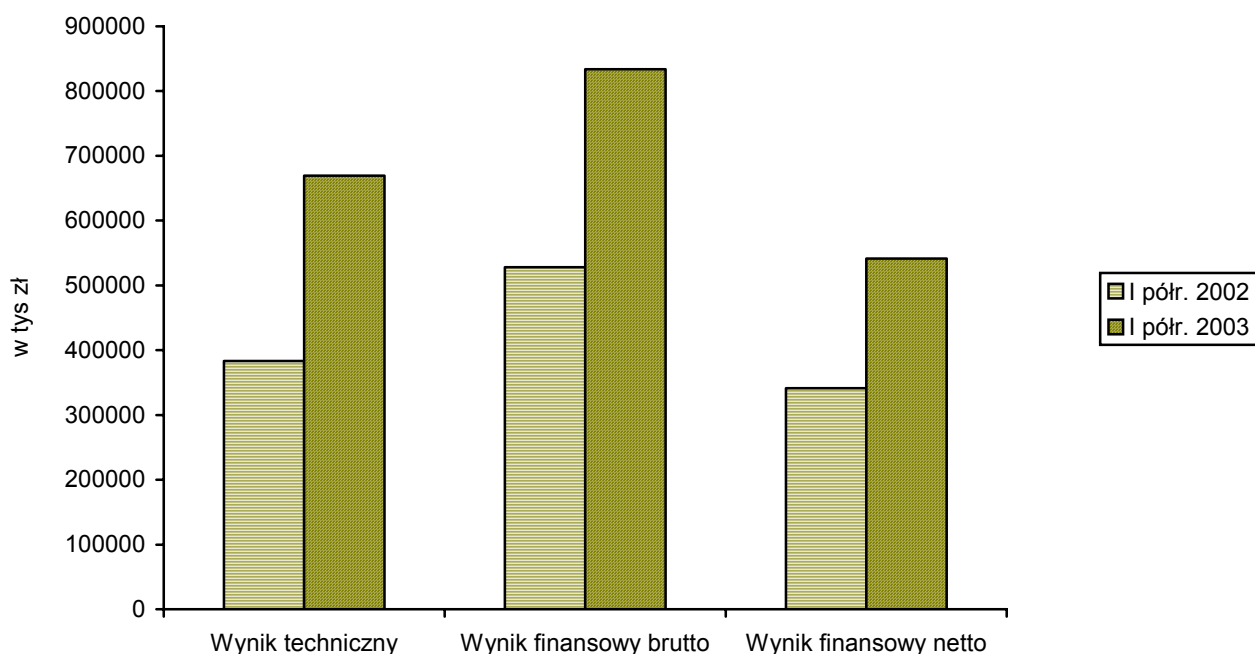
Tabl. 6 **Techniczny rachunek ubezpieczeń - ubezpieczyciele na życie**

Wyszczególnienie	I półr. 2002	I półr. 2003
	w mln zł	
Składki	4739,3	5186,5
Składki przypisane brutto	4858,1	5341,3
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	93,1	94,2
Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	27,1	60,5
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	1,4	-0,1
Przychody z lokat	611,4	500,4
Przychody z lokat w nieruchomości	5,4	4,8
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	23,3	13,2
z udziałów i akcji	3,7	10,1
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	19,6	3,1
z pozostałych lokat	-	0,0
Przychody z innych lokat finansowych	309,0	323,5
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	5,7	15,4
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	274,8	289,8
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	26,9	18,1
z pozostałych lokat	1,6	0,2
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	13,8	26,1
Wynik dodatni z realizacji lokat	259,9	132,8
Nie zrealizowane zyski z lokat	1368,2	1151,5
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	30,6	53,0
Odszkodowania i świadczenia	2260,8	2645,0
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	2207,8	2563,7
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2230,9	2595,4
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	23,1	31,7
Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	52,9	81,3
rezerwy brutto	53,0	81,3
udział reasekuratorów	0,1	0,0
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	2214,8	1994,6
Zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	1806,6	1222,5
rezerwy brutto	1833,1	1241,2
udział reasekuratorów	26,5	18,7
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	430,0	652,8
rezerwy brutto	443,6	662,7
udział reasekuratorów	13,6	9,9
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	-21,8	119,3
rezerwy brutto	-21,8	119,3
udział reasekuratorów	-	-
Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	10,6	3,1
Koszty działalności ubezpieczeniowej	1272,5	1177,8
Koszty akwizycji	535,0	597,9
Koszty administracyjne	743,2	589,6
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	5,7	9,7
Koszty działalności lokacyjnej	58,8	79,2
Koszty utrzymania nieruchomości	1,5	1,8
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	10,5	18,1
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	10,0	19,7
Wynik ujemny z realizacji lokat	36,8	39,6
Nie zrealizowane straty na lokatach	305,5	52,9
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	69,6	73,8
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	173,5	195,4
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	383,5	669,5

Tabl. 7 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele na życie**

Wyszczególnienie	I półr. 2002	I półr. 2003
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	383,5	669,5
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	173,5	195,4
Pozostałe przychody operacyjne	101,4	64,9
Pozostałe koszty operacyjne	130,5	96,3
Wynik z działalności operacyjnej	527,8	833,5
Zyski nadzwyczajne	0,3	0,2
Straty nadzwyczajne	0,1	0,1
Wynik finansowy brutto	528,0	833,6
Podatek dochodowy	186,4	292,7
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,2	-0,4
Wynik finansowy netto	341,4	541,4

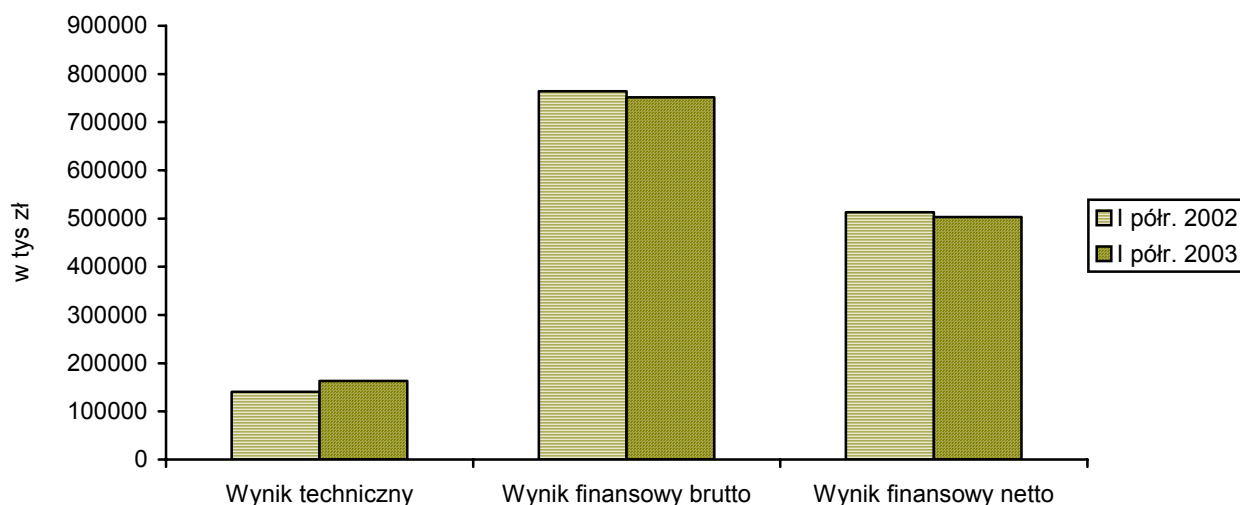
Wyniki finansowe ubezpieczycieli na życie

Tabl. 8 **Techniczny rachunek ubezpieczeń - ubezpieczyciele majątkowi**

Wyszczególnienie	I półr. 2002	I półr. 2003
	w mln zł	
Składki	4841,9	5422,6
Składki przypisane brutto	7184,8	7360,0
Udział reasekuratorów w składce przypisanej	1194,3	1297,2
Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygaśnięte brutto	1129,8	803,6
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-18,8	163,4
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	88,3	134,3
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	50,8	84,3
Odszkodowania i świadczenia	3418,3	3525,3
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	3051,6	3227,8
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3826,5	3755,5
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	774,8	527,7
Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	366,7	297,5
zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	390,7	321,4
udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	24,0	23,9
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym	3,8	50,2
zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych brutto	3,8	50,2
udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	-	-
Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	4,3	1,7
Koszty działalności ubezpieczeniowej	1273,4	1669,3
Koszty akwizycji	586,4	979,0
Koszty administracyjne	912,9	928,8
Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	225,9	238,5
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	140,1	231,3
Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	141,0	163,5

Wyniki finansowe ubezpieczycieli majątkowych

Tabl. 9 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele majątkowi**

Wyszczególnienie	I półr. 2002	I półr. 2003
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	141,0	163,5
Przychody z lokat	427,2	422,3
Przychody z lokat w nieruchomości	7,2	6,8
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	13,5	4,6
z udziałów i akcji	3,7	0,1
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	9,3	4,0
z pozostałych lokat	0,5	0,5
Przychody z innych lokat finansowych	160,3	142,5
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	3,8	5,6
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	113,8	114,0
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	32,6	22,6
z pozostałych lokat	10,1	0,2
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	10,2	15,1
Wynik dodatni z realizacji lokat	236,0	253,3
Nie zrealizowane zyski z lokat	560,2	598,0
Koszty działalności lokacyjnej	118,8	118,7
Koszty utrzymania nieruchomości	5,0	3,9
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	4,2	8,2
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	16,7	30,8
Wynik ujemny z realizacji lokat	92,8	75,7
Nie zrealizowane straty na lokatach	40,9	163,9
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	88,3	134,3
Pozostałe przychody operacyjne	92,0	112,6
Pozostałe koszty operacyjne	208,9	128,5
Wynik z działalności operacyjnej	763,6	751,1
Zyski nadzwyczajne	0,0	0,2
Straty nadzwyczajne	0,0	0,0
Wynik finansowy brutto	763,6	751,3
Podatek dochodowy	250,5	246,8
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0,0	1,6
Wynik finansowy netto	513,1	502,8

Tabl. 10 Składki i świadczenia według rodzajów ubezpieczeń w dziale I

Wyszczególnienie	składki przypisane brutto			świadczenia wypłacone brutto		
	I półr. 2002	I półr. 2003	2002= 100	I półr. 2002	I półr. 2003	2002= 100
	mln zł		%	mln zł		%
OGÓŁEM BEZPOŚREDNIE	4772,2	5262,5	110,3	2180,1	2558,1	117,3
na życie	2319,6	2552,8	110,1	1151,3	1303,8	113,2
posagowe, zaopatrzenia dzieci	69,1	72,8	105,4	48,1	65,4	136,0
na życie związane z funduszem inwestycyjnym	1531,2	1657,8	108,3	618,9	734,5	118,7
w tym: programy PPE						
rentowe	8,4	9,3	110,7	23,3	25,3	108,6
wypadki i choroby	843,9	969,8	114,9	338,5	429,1	126,8

Tabl. 11 Składki i odszkodowania według grup i rodzajów ubezpieczeń w dziale II

Wyszczególnienie	składki przypisane brutto			odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		
	I półr. 2002	I półr. 2003	2002= 100	I półr. 2002	I półr. 2003	2002= 100
	mln zł		%	mln zł		%
OGÓŁEM BEZPOŚREDNIE	7071,4	7243,1	102,4	3747,3	3698,6	98,7
Osobowe	284,4	300,6	105,7	141,7	158,0	111,5
w tym:						
Grupa 1. wypadki i choroby zawodowe	220,5	234,7	106,4	115,0	127,3	110,7
Grupa 2. choroby	64,9	65,9	101,5	26,7	30,7	115,0
Majątkowe	6787,0	6942,5	102,3	3605,6	3540,6	98,2
w tym:						
Grupa 3. casco pojazdów lądowych	1931,5	2019,9	104,6	1504,9	1498,5	99,6
Grupy 4,5,6. casco lotnicze, pojazdów szynowych, żegluga morskiej i śródlądowej	53,4	59,7	111,8	24,1	22,9	95,0
Grupa 7. przedmiotów w transporcie	63,3	58,3	92,1	23,6	16,5	69,9
Grupa 8. szkody spowodowane żywiołami	1000,7	1076,9	107,6	294,2	252,4	85,8
w tym: <u>ubezpieczenie budynków w gospod. rolnych (obowiązkowe)</u>	286,0	281,6	98,5	83,2	36,5	43,9
Grupa 9. pozostałe szkody rzeczowe	516,1	535,5	103,8	211,4	178,8	84,6
Grupa 10. odpowiedzialność cywilna z tytułu posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	2667,2	2532,2	94,9	1357,7	1398,1	103,0
w tym: <u>OC komunikacyjne (obowiązkowe)</u>	2371,1	2448,5	103,3	1237,2	1216,1	98,3
Grupa 13. odpowiedzialność cywilna ogólna	265,4	307,0	115,7	59,5	71,6	120,3
w tym: <u>OC rolników (obowiązkowe)</u>	31,9	31,0	97,2	5,8	5,9	101,7
<u>OC pozostałe (obowiązkowe)</u>	14,9	17,4	116,8	1,6	1,9	118,8
Grupy 14,15. finansowe (kredytu, gwarancji)	127,5	159,2	124,9	98,5	72,3	73,4
Grupa 16. różne ryzyka finansowe	88,0	124,6	141,6	6,2	7,0	112,9
Grupa 17. ochrony prawnej	2,0	3,3	165,0	0,6	1,0	166,7
Grupa 18. świadczenia pomocy	39,2	43,1	109,9	16,3	18,2	111,7